

LAES LØS!

Implementering af Biblioteksplanen 2019-2023

Indhold

Indledning s.3

Fra plan til handling s.4

Det fysiske bibliotek s.5

Det digitale bibliotek s.8

Litteratur og læsning s.11

Børn og unge s.14

Indledning

Københavnerne skal være ivrige læsere, kritiske kulturforbrugere og engagerede borgere. Sådan lyder den mission, som Københavns Biblioteker har sat sig for at løse.

Ivrige læsere, kritiske kulturforbrugere og engagerede borgere - i den rækkefølge. Det betyder, at litteratur og læsning skal være bibliotekets omdrejningspunkt, også når det handler om at skabe kritiske kulturforbrugere og engagerede borgere.

I en tid, hvor biblioteket *kan* være rammen om alle mulige forskellige aktiviteter, er dette en kraftig fokusering - i København skal biblioteket skabe gode rammer om københavnernes læselyst.

Det er en ambitiøs mission, som bibliotekerne har sat sig for at løse i en by, der de seneste 10 år er vokset med ca. 100.000 nye københavnere og i de næste 12 år forventes af vokse med lige så mange borgere.

Befolkningstilvæksten er særligt stor blandt byens yngste borgere, hvis læselyst, ifølge nationale undersøgelser, er stærk nedadgående. Skal missionen løses, så kræver det en særlig indsats for at få de københavnske børn til at læse mere.

Missionen skal desuden løses i en tid, hvor borgernes medieforbrug og digitale vaner er under konstant forandring. Med et enkelt klik på

telefon, tablet eller computer er det muligt at tilgå alverdens informationer og underholdning.

Det er derfor ikke længere nok, at borgerne kan reservere bøger på en hjemmeside. Borgerne skal møde et digitalt bibliotekstilbud, der er tidssvarende og brugervenligt med nyhedsbreve, informationer om arrangementer og nem adgang til søgning, reservering og lån af fysiske og digitale bøger på både app og hjemmeside.

Missionen skal løses i en tid, hvor multitasking og travlhed er et vilkår i de fleste københavnernes hverdag. Hvis vi vil skabe plads til litteratur og læsning i hverdagen, så er det ikke længere nok, at bibliotekarerne står klar bag skranke til at hjælpe de borgere, der selv opsøger biblioteket.

Medarbejderne skal ud i biblioteksrummet, ud i byens daginstitutioner og skoler, ud og gøre sig tilgængelige, der hvor deres faglighed skaber størst værdi - nemlig i mødet med københavnernes.

Omverdenen er i konstant forandring, og det kræver mod til forandring, hvis bibliotekerne skal følge med og skabe ivrige læsere, kritiske kulturforbrugere og engagerede borgere.

Fra plan til handling

Siden 2017 har bibliotekernes rolle i København været ivrigt drøftet for at skabe grundlaget for en ny biblioteksplan.

Borgere, medarbejdere, foreninger, lokaludvalg og politikere har bidraget med relevante input undervejs. I oktober 2019 kulminerede arbejdet med Kultur- og Fritidsudvalgets vedtagelse af *Biblioteksplanen 2019-2023*.

Biblioteksplanen skaber først værdi for borgerne, når de planlagte indsatser omsættes i praksis til konkrete tilbud og handling.

Læs løs! er en plan for, hvordan Københavns Biblioteker vil nå de målsætninger, der er sat i *Biblioteksplanen 2019-2023*.

Biblioteksplanen 2019-2023: Mål og indsatser

Det fysiske bibliotek

Mål

Et frirum i form af et inspirerende og trygt sted for både den enkelte københavnere og for fællesskabet.

Indsatser

- Nyindretning, der inspirerer, skaber rum for aktiviteter og tryghed
- Profilbiblioteker og sammentænkning med kulturhusene
- Samlokalisering med andre institutioner
- Nye betjeningsformer og flere bruger-drevne aktiviteter

Litteratur og læsning

Mål

Litteratur af høj kvalitet og aktiviteter, der øger københavnernes læselyst.

Indsatser

- Øget fokus på litteratur
- Bedre litteraturformidling i biblioteksrummet
- Bedre læsekampagner, flere læseklubber og fælles aktiviteter knyttet til litteratur og læsning

ivrige læsere,
kritiske kultur-
forbrugere
og engagerede
borgere

Det digitale bibliotek

Mål

Et digitalt tilbud, som giver nem adgang til bibliotekernes litteratur og bruges af mange københavnere.

Indsatser

- Brugervenlige og sammenhængende digitale tilbud
- Synliggørelse og formidling af de digitale tilbud
- Nationale digitale løsninger

Børn og unge

Mål

Tilbud, der bidrager til kulturel dannelse hos alle københavnske børn og unge.

Indsatser

- Større og bedre fysiske børnebiblioteker
- Tilbud til alle førskolebørn og skolebørn
- Gode digitale bibliotekstilbud til børn og unge

Det fysiske bibliotek

Mål: Et frirum i form af et inspirerende og trygt sted for både den enkelte københavnere og for fællesskabet.

Det fysiske bibliotek - vision

Biblioteket tilbyder attraktive fysiske rammer om litteraturen og læsningen. Nogle steder i byen er biblioteket samlokaleret med skoler, kulturhuse eller andre institutioner. Andre steder har biblioteket en særlig profil, som kommer til udtryk i bibliotekets indretning og aktiviteter og skaber en ekstraordinær biblioteksoplevelse.

Uanset hvilket bibliotek som københavnernes besøger, foregår der et utal af aktiviteter med litteraturen i centrum - både i den betjente og selvbetjente åbningstid.

Københavnernes oplever fagligt kvalificerede medarbejdere, der altid er tilgængelige for henvendelser. Åbnings- og betjeningstiden er tilpasset københavnernes behov, så flest mulige borgere får glæde af medarbejdernes kompetencer i løbet af dagen og henover året.

Borgerne møder ikke kun medarbejderne bag skranken - bibliotekernes betjening finder nemlig i høj grad sted i selve biblioteksrummet, hvor betjeningen er målrettet de forskellige brugergrupper.

Det fysiske bibliotek

Mål: Et frirum i form af et inspirerende og trygt sted for både den enkelte københavnere og for fællesskabet

Indsats	Hvordan	Hvornår	Succeskriterier
Nyindretning, der inspirerer, skaber rum for aktivitet og tryghed	<ul style="list-style-type: none">Systematisk tilgang til nyindretning og renoveringPrincip om lave reoler og plads til aktiviteter og udstillinger på alle biblioteker	2020-2023	Øget brugertilfredshed på tværs af bibliotekerne, så minimum 78 pct. af de adspurgte brugere i en tilfredshedsundersøgelse i 2023 mener, at de bliver inspireret på biblioteket og 90 pct. mener, at biblioteket er et rart sted at være*
	<ul style="list-style-type: none">Stillingtagen til relokalisering af udvalgte biblioteker	2020-2021	Der er i 2020 og 2021 truffet beslutning om relokalisering af i alt fire udvalgte biblioteker
Profilbiblioteker og sammentænkning med kulturhusene	<ul style="list-style-type: none">Fire biblioteker omdannes til profilbiblioteker, der via indretning, materialeudstillinger og strategiske partnerskaber i kulturmiljøet tilbyder en ekstraordinær biblioteksoplevelse til borgerne	2020-2023	I 2023 er der fire profilbiblioteker i København – et i hver bydel. Udformning af og indhold i de fire profiler er godkendt af Kultur- og Fritidsudvalget
	<ul style="list-style-type: none">Øget samarbejde med kulturhuse, der skaber et mere attraktivt aktivitetstilbud, som tiltrækker flere borgere	2020-2023	10 pct. stigning i antallet af besøgende fra 2019 til 2023 på tværs af alle biblioteker**
Samlokalisering med andre institutioner	<ul style="list-style-type: none">Københavns Kommuneplan 2019 understreger behovet for nye biblioteksbyggerier i de kommende år. I disse byggerier prioriteres samlokalisering med andre offentlige og private institutioner, fx skoler, hvor det er muligt og hvor det giver mening	2020-2023	Mulighed for samlokalisering er afdækket ved alle nye biblioteksbyggerier – altid med udgangspunkt i bibliotekernes funktionsguide
Nye betjeningsformer og flere brugerdrevne aktiviteter	<ul style="list-style-type: none">Udvikling af nye betjeningsformer, hvor medarbejdere arbejder på nye måder i biblioteksrummet og bruger deres faglige kompetencer på målrettet betjeningTilpasning af betjeningen til borgernes behov via forsøg med nye åbningstider og betjeningsformer	2020-2021	Forsøg med nye betjeningsformer og åbningstider er gennemført i bydelene i 2020 og 2021. Succesfulde forsøg er implementeret efter forsøgsperioden. Målrettet søndagsbetjening for børnefamilier på Hovedbiblioteket er implementeret i 2020
	<ul style="list-style-type: none">Inddragelse af lokalområdets borgere for at motivere flere til at arrangere brugerdrevne aktiviteter og opdyrkning af nye strategiske partnerskaber med fx foreninger, der kan afholde aktiviteter på bibliotekerne	2023-2024	20 pct. stigning i antallet af brugerdrevne aktiviteter i 2024 i forhold til 2018 på tværs af alle biblioteker, forudsat at der bevilliges ressourcer gennem bibliotekernes investeringscase om arrangementer i 2020

*Der laves brugertilfredshedsundersøgelser på bibliotekerne i København i 2020 og 2023 bl.a. med henblik på at vurdere, om biblioteksplanens indsats har den ønskede effekt

** Øget samarbejde med kulturhusene forventes ikke alene at løfte besøgstallet 10 pct. fra 2019 til 2023. De øvrige indsats i biblioteksplanen bidrager i ligeså høj grad til stigningen

A photograph of two elderly women sitting at a desk. The woman on the left is wearing a yellow t-shirt and glasses, looking towards the right. The woman on the right is wearing a plaid shirt and glasses, looking down at a laptop. The background is a bright, modern interior with large windows.

Det digitale bibliotek

Mål: Et digitalt tilbud, som giver nem adgang til bibliotekernes litteratur og bruges af mange københavnere.

A close-up photograph of the elderly woman in the yellow t-shirt sitting at a desk. She is looking at a silver HP laptop. Her hands are resting on the desk, and she is wearing a watch on her left wrist. A red mouse is visible on the desk to the left of the laptop. The background is dark and out of focus.

Det digitale bibliotek - vision

For langt de fleste københavnere er det digitale bibliotek en naturlig del af en sammenhængende biblioteksoplevelse.

Biblioteket tilbyder brugervenlige digitale tilbud, der er nemme at tilgå fra mobil, tablet og computer. De tekniske løsninger fungerer upåklageligt og indfrier til fulde københavnernes høje forventninger.

Mange borgere har tilmeldt sig et af bibliotekets nyhedsbreve eller temapakker, der inspirerer til læsestof inden for lige netop deres interesser.

På biblioteket møder københavnernes fagligt kompetente medarbejdere, der guider dem i brug af de digitale tjenester, så de fremover selv er i stand til at benytte tjenesterne.

Informationer om bøger og arrangementer, adgang til lån af e-bøger og lydbøger samt reservering af fysiske bøger er altid kun få klik væk via bibliotekets app og hjemmeside – på den måde er biblioteket altid med i lommen.

Det digitale bibliotek

10

Mål: Et digitalt tilbud, som giver nem adgang til bibliotekernes litteratur og bruges af mange københavnere

Indsats	Hvordan	Hvornår	Succeskriterier
Brugervenlige og sammenhængende digitale tilbud	<ul style="list-style-type: none">Fortsat deltagelse i det nationale samarbejde om at udvikle og forbedre hjemmeside og app, herunder søgefunktionen på hjemmesiden, så både app og hjemmeside fremstår brugervenlige og skaber en sammenhængende biblioteksoplevelse for borgerne	2020-2023	Årlig stigning på 10 pct. i antallet af københavnske brugere på bibliotekets app fra 2020 til 2023
	<ul style="list-style-type: none">Flere målrettede digitale tilbud som fx nyhedsbreve og temapakker, som formidler bibliotekets litteratur og aktiviteter til flere borgereFormidling af litterære aktiviteter via platformen www.brugbyen.nu	2020-2023	Udvikling af digitale abonnementsstilbud og vækst i antal abonnenter på 140% i 2023 i forhold til januar 2020
Synliggørelse og formidling af de digitale tilbud	<ul style="list-style-type: none">Intern kommunikationsindsats for at klæde medarbejderne bedre på til at formidle digitale tilbud til borgerneKompetenceudvikling via sidemandsoplæring og kurser i skriftlig kommunikation, videoproduktion og podcastFormidling af digitale tilbud til skoleelever gennem målrettede kampagner og digitale nyhedsbreve	2020-2023	Årlig stigning på 15 pct. på udlånet af digitale bøger fra eReolen samt mulighed for at låne fem e-bøger pr. måned fra 2020 i stedet for tre e-bøger pr. måned
Nationale digitale løsninger	<ul style="list-style-type: none">Aktiv rolle i reorganiseringen og konsolideringen af kommunernes digitale bibliotekssamarbejde for at styrke udviklingen af digitale løsninger fra Danskernes Digitale Bibliotek og eReolenFortsat involvering i udviklingen af nationale løsninger, der ligger til grund for digitale tilbudØget samarbejde med andre kommuner og kulturelle aktører om digital formidling. Samarbejdet kan fx omfatte nationale strategiske partnerskaber med relevante foreninger	2020- 2021	Der er lavet en samlet organisering for Danskernes Digitale Bibliotek og eReolen i 2021, og de nationale digitale løsninger er forbedret i form af en ny reader/player i bibliotekets app i 2020, og en ny app til litteratursøgning målrettet børn er lanceret i 2021

Litteratur og læsning

Mål: Litteratur af høj kvalitet og aktiviteter, der øger københavnernes læselyst.

Litteratur og læsning - vision

Læselysten er stor blandt københavnere, der derfor ofte kommer på biblioteket for at låne bøger eller deltage i litteraturarrangementer.

De mest passionerede læsere er aktive i en af bibliotekernes mange læseklubber, der mødes med faste intervaller for at drøfte den seneste bog, de har læst.

Uanset årsagen til biblioteksbesøget bliver mange københavnere, store og små, inspireret af de mange spændende bogudstillinger, når de besøger biblioteket. Udstillingerne er sammensat af specialiserede medarbejdere, koordineret med bibliotekets aktiviteter og baseret på viden om københavnernes ønsker og behov.

Kvalitetslitteratur til både voksne og børn er prioriteret højt – særligt børnelitteraturen er prioriteret. Et par gange om året fylder den ekstra meget, når de populære bydækkende læsekampagner for børn eller den velbesøgte børnelitteraturfestival *Vi elsker bøger* løber af stablen.

Indsats	Hvordan	Hvornår	Succeskriterier
Øget fokus på litteratur	<ul style="list-style-type: none"> Analyse af udlånet på tværs af byen med henblik på tilpasning af bibliotekernes bogsamlinger baseret på nyeste viden om borgernes behov og lånemønstre Justering af materialekontoen, så indkøb af børnebøger prioriteres over musik, og e-bøger prioriteres over film Udvikling af bogkoncepter som "De første 100", hvor en stor mængde kvalitetstitler af børnelitteratur er indkøbt i mange eksemplarer og udstillet på alle 20 biblioteker 	2020-2021	10 pct. stigning i udlånet af fysiske børnebøger fra 2019 til 2023 samt fastholdelse af det samlede bogudlån (fysiske og digitale bøger) til voksne i samme periode på tværs af alle biblioteker
Bedre litteraturformidling i biblioteksrummet	<ul style="list-style-type: none"> Udvalgte materialer flyttes på materialehotel for at give plads til at udstille andre i biblioteksrummet Professionalisering af fjernlånsarbejdet og specialisering af arbejdet med udstillinger Udvikling af fælles temaudstillinger af høj kvalitet, som kan genbruges på flere biblioteker. Temaudstillinger skal supplere bibliotekernes lokale udstillinger, der sammensættes med udgangspunkt i lokalområdets behov og interesser 	2020-2021	Etablering af et større materialehotel i 2021 samt 15 pct. stigning i udlånet fra udstillinger fra 2019 til 2023 på tværs af alle biblioteker
Bedre læsekampagner, flere læseklubber og fælles aktiviteter knyttet til litteratur og læsning	<ul style="list-style-type: none"> Øget samarbejde med skolerne om bydækkende læsekampagner, så børn fra hele byen deltager Fokus på deltagelse i nationale læsekampagner med stor gennemslagskraft 	2021-2023	Alle københavnske biblioteker deltager i minimum tre bydækkende læsekampagner årligt fra 2020 til 2023
	<ul style="list-style-type: none"> Flere tværgående aktiviteter i faste formater, så succesfulde aktiviteter fra en bydel kan genbruges i andre bydele Fokusering af aktiviteterens indhold, så en større andel af bibliotekernes aktiviteter omhandler litteratur og læsning Øget koordinering mellem arrangementer og udstillinger, så borgerne møder relevante udstillinger, når de deltager i større arrangementer 	2020-2023	10 pct. stigning i det samlede deltagerantal til biblioteksaktiviteter på tværs af alle biblioteker fra 2020 til 2023, forudsat at der bevilliges ressourcer gennem bibliotekernes investeringscase om arrangementer i 2020
	<ul style="list-style-type: none"> Opsøgende indsats og relevante partnerskaber skal være med til at udbrede borgerdrevne læseklubber til særlige målgrupper, fx ældre borgere 	2021-2023	80 pct. stigning i antallet af læseklubber, så der er minimum 200 aktive læseklubber på tværs af alle biblioteker i 2023

Børn og unge

Mål: Tilbud, der bidrager til kulturel dannelse hos alle københavnske børn og unge.

Børn og unge - vision

De flotte rammer i børnebibliotekerne bygger bro mellem læsning, læring og leg over hele byen.

Der er spændende aktiviteter for børn og unge på alle biblioteker, og særligt når de årlige læsekampagner løber af stablen, er læselysten på sit højeste blandt de københavnske børn.

Mange børn har fra en tidlig alder været vant til selv at låne bøger på egne lånerkort og fortsætter denne praksis i ungdomsårene.

Koncepter som "De første 100" sikrer, at litteraturen er af høj kvalitet og at der er rigeligt af de gode bøger, så læselysten får de bedste betingelser for at blomstre.

Både børn og unge låner fysiske bøger på biblioteket, men også de digitale bøger læses og lyttes flittigt. Det gode samarbejde mellem biblioteker og skoler har nemlig banet vejen for, at mange børn kender og bruger bibliotekets digitale tjenester som en fast del af hverdagen.

Indsats	Hvordan	Hvornår	Succeskriterier
Større og bedre fysiske børnebiblioteker	<ul style="list-style-type: none"> Nyt børnebibliotek på Hovedbiblioteket for de 0-12-årige på hele 2. etage, der bygger på den seneste viden om sprogstimulering og bygger bro mellem litteratur og læselyst Modernisering af yderligere seks børnebiblioteker forskellige steder i byen - også med udgangspunkt i den seneste viden om sprogstimulering 	2020-2021	Ny børneetage åbnet på Hovedbiblioteket i 2020 og børnebibliotekerne på følgende biblioteker moderniseret i 2020 og 2021: Biblioteket Rentemestervej, Kulturstationen Vanløse, Sundby Bibliotek, Vesterbro Bibliotek, Ørestad Bibliotek og Østerbro Bibliotek
Tilbud til alle førskolebørn og skolebørn	<ul style="list-style-type: none"> Kampagner og målrettede tilbud til børn som middel til at få flere børnelånere, så børnebøgerne oftere lånes af børn og ikke af forældre Øget samarbejde med skoler og daginstitutioner i hele byen. En ekstra opsøgende indsats i udsatte boligområder, hvor færre børn besøger biblioteket med deres familier Målrettet betjening af børnefamilier i weekenden, hvor mange børnefamilier kommer på biblioteket 	2020-2023	10 pct. årlig stigning i antallet af børnelånere fra 2020 til 2023 samt 10 pct. stigning i antallet af biblioteksaktiviteter målrettet børn og unge fra 2020 til 2023
Gode digitale bibliotekstilbud til børn og unge	<ul style="list-style-type: none"> Ny app til børn, der gør litteratursøgning mere intuitiv og sjov for børn at tilgå. App'en udvikles i kommunernes digitale bibliotekssamarbejde Samarbejde med forlaget Saga Books om digitalisering af faglitteratur til udskolings- og gymnasieelever Samarbejde med flere skoler om adgang til eReolen GO!, hvor børn kan låne e-bøger og lydbøger med UNI-login, som de kender fra skolen 	2021	20 digitale pakker med faglitteratur målrettet udskolings- og gymnasieelever tilgængelige senest i 2021 samt 50 pct. stigning i antallet af forpligtende samarbejdsaftaler med skoler om brug af eReolen GO! fra 2020 til 2023

LÆS LØS!
Implementering af Biblioteksplanen 2019-2023
udarbejdet af Københavns Biblioteker
Kultur- og Fritidsforvaltningen

Fotos: Kristoffer Juel Poulsen
Find Biblioteksplanen 2019-2023 online:
<https://bibliotek.kk.dk/strategi>

